

Estetyka dyskursu
nacjonalistycznego
w Polsce 1926–1939

Estetyka dyskursu nacjonalistycznego w Polsce 1926 – 1939

redakcja naukowa
Ulrich Schmid

Wydawnictwo Naukowe Scholar
Warszawa 2014

Przekład tekstów niemieckojęzycznych: *Patrycja Pieńkowska-Wiederkehr*

Redakcja i korekta: *Adam Raczyński*

Projekt okładki: *Wioletta Markiewicz*

Na okładce wykorzystano ilustrację z książki Józefa Kisielewskiego, *Ziemia gromadzi prochy*, Księgarnia Św. Wojciecha, Poznań 1939; Biblioteka Narodowa w Warszawie.

Publikacja książki dofinansowana przez Uniwersytet St. Gallen

Copyright © 2014 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ISBN 978-83-7383-635-8

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Krakowskie Przedmieście 62, 00-322 Warszawa
tel./fax 22 828 93 91, 22 826 59 21, 22 828 95 63
dział handlowy: jak wyżej w. 105, 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Stanisław Beczek*)

Druk i oprawa: Drukarnia Read Me w Łodzi

Spis treści

Przedmowa	7
---------------------	---

I. Metoda i pojęcia

Ulrich Schmid

1. Estetyczne przejawy nacjonalistycznej rządomyślności	12
---	----

Ulrich Schmid

2. Naród jako kategoria dyskursywna: narracyjna organizacja czasu, przestrzeni, ciała i społeczeństwa	26
---	----

II. Dyskurs nacjonalistyczny – instytucje i pozycje ideologiczne

Ulrich Schmid

3. Konceptualizacje narodu w II Rzeczypospolitej	60
--	----

Pascal Trees

4. Recepcja faszyzmu i narodowego socjalizmu w II Rzeczypospolitej	75
--	----

Monika Bednarczuk

5. Kościół katolicki – między sprzeciwem a akceptacją	98
---	----

Monika Bednarczuk

6. „Kwestia żydowska”	126
---------------------------------	-----

Sabina Schaffner

7. Koncepcje płci i wzorce tożsamości	156
---	-----

Monika Bednarczuk

8. Instytucje kulturalne	171
------------------------------------	-----

III. Nacjonalizm i estetyka literacka

Isabelle Vonlanthen, Ulrich Schmid

9. Między misją dziejową a nadziejami na przyszłość: mityczne koncepcje czasu	190
---	-----

Isabelle Vonlanthen, Ulrich Schmid

10. Literackie zawłaszczenie ziem polskich	213
--	-----

Sabina Schaffner, Isabelle Vonlanthen, Ulrich Schmid

11. Ciało narodu: żołnierz, dowódca, matka, kochanka	246
--	-----

Isabelle Vonlanthen, Ulrich Schmid, Stefan Guth

12. Koncepcje wspólnoty: poeta jako wychowawca narodu	270
---	-----

IV. Sztuka jako projekt narodowy

Joanna M. Sosnowska

13. Smutny rycerz – o polskiej rzeźbie pomnikowej 306

Marek Czapelski

14. Projekty Świątyni Opatrzności a problem monumentalnej architektury
kościelnej w II Rzeczypospolitej 324

Iwona Luba

15. Sztuka Bractwa św. Łukasza w służbie państwa 343

Lechośław Lameński

16. Nacjonalizm Stacha z Warty Szukalskiego 361

V. Podsumowanie

Ulrich Schmid

17. Estetyczny wymiar projektu narodowego 380
18. Sytuacja komunikacyjna i struktura apelatywna 385
19. Wielka narracja projektu narodowego 388
20. Wyznaczniki estetyki nacjonalistycznej w literaturze i sztuce 391

Aneks

Monika Bednarczuk

- Czasopisma literackie – wykaz i charakterystyka 396
Czasopisma obozu narodowego i młodych nacjonalistów 398
Czasopisma społeczno-kulturalno-religijne 413

Iwona Wiśniewska, Maciej Urbanowski, Isabelle Vonlanthen

- Biogramy 417
Źródła ilustracji 485
Indeks nazwisk 488
Autorzy 509